

Resultaat telt 2017/2018

De Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO) is de branchevereniging voor bedrijven die actief zijn in de handel van poot- en consumptieaardappelen. De NAO wil optimale randvoorwaarden creëren zodat de aangesloten bedrijven zowel nationaal als internationaal optimaal en duurzaam kunnen ondernemen. Met deze brochure willen we als NAO in eerste instantie de aangesloten bedrijven, maar ook partners in de keten informeren over de bereikte resultaten in het aardappelhandelsseizoen 2017/2018. Want resultaat telt. Niet alleen voor de bedrijfsvoering van onze leden, maar ook voor de werkzaamheden van de NAO.

Namens het NAO-team (Danny, Frank, Jan, Karst, Maries, Sandra, Timo),

Dick Hylkema
Directeur NAO

Brancheplatform

De NAO vervult voor alle aangesloten aardappelhandelsbedrijven in de aardappelsector een netwerk en platformrol. Dat betekent elkaar ontmoeten, maar ook met elkaar in verbinding staan. Dat geldt niet alleen voor de aardappelhandel, maar ook voor de gehele keten. Daarnaast is het versterken van het imago van de aardappel en de aardappelketen bij maatschappij en overheid een belangrijk aandachtspunt.

- De toekomstvisie NAO 2025 is verder ontwikkeld en met de ALV in eerste ronde besproken. De leden van de NAO kiezen voor een zelfstandige aardappelorganisatie zodat de positie van de handel en de keten optimaal voor het voetlicht komt.
- Op Potato Europe 2017 in Emmeloord organiseerde de NAO in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken en de FME een stand. NAK had eveneens onderdak in deze collectieve inzending. De netwerkborrel op de stand was goed bezocht met onder meer een uitgebreide delegatie uit India. De NAO ontving in de stand tevens de Russische fyto-sanitaire dienst. Het door de NAO georganiseerde diner met Nederlandse exporteurs en medewerkers van de Russische fyto-sanitaire dienst leidde tot een uitwisseling van standpunten.
- Op 8 januari 2018 is voor de leden de Nieuwjaarsbijeenkomst gehouden in het World Trade Center (WTC) te Rotterdam. Cedric Porter van World Potato Markets gaf een gedetailleerd beeld van de wereldwijde aardappelmarkt en de kansen die de groei biedt.
- Twee keer per jaar raadpleegt de NAO bedrijven over algemene en specifieke aardappelzaken via de beleidscommissies poot- en consumptieaardappelen. Daarnaast fungeren diverse werkgroepen als platform voor meningsvorming en beleidsafstemming. Het bestuur gaat over de vereniging en organisatie en komt drie keer per jaar bij elkaar.
- Op de jaarlijkse ledenvergadering 10 mei 2017 trad de algemeen voorzitter van VNO NCW – Hans de Boer – als gast-

spreker op over diverse actuele onderwerpen zoals de Kabinetsformatie.

- Voor de pootaardappelen zijn twee sectie Pootgoed bijeenkomsten georganiseerd. Naast actuele pootgoedzaken vanuit de NAO gaf Egbert Schepel van HLB een inleiding over AM-virulentie. Philip de Jong, Chief Phytosanitair Officer van het ministerie van LNV, ging in op de problematiek rond Derde Landen. Jouke Knol, programma manager implementatie EU Controleverordening, gaf uitleg over deze verordening.
- T.b.v. de consumptieaardappelen zijn twee bijeenkomsten gehouden over de promotiecampagne 'Power to the Pieper' en de GfK-cijfers.
- In samenwerking met de NAK zijn in het najaar van 2017 en in het voorjaar van 2018 partijkeuringbijeenkomsten gehouden voor zo'n 100 buitendienstmedewerkers van aardappelhandelshuizen.
- In het voorjaar van 2018 presenteerden onderzoekers en leden onderzoeksvoorstellen op de jaarlijkse NAO-Projectendag. Dit leidde tot twee projectideeën voor

Resultaat telt 2017/2018

Publieke-Private samenwerking: 'Virus- en vectorbeheersing in pootaardappelen' en 'Blockchain'.

- Ter versterking van het netwerk is er actief gezocht naar nieuwe leden uit de omgeving van de aardappelhandel (toeleveranciers). Inmiddels zijn er 5 nieuwe Businessleden tot de organisatie toegetreden.

Algemene belangenbehartiging

De NAO komt op voor de belangen van de aangesloten handelsbedrijven in aardappelen. Dat betekent onder meer dat er bij diverse instanties op verschillende niveaus inbreng is vanuit de medewerkers om dit belang te laten horen. Ook benut het NAO-team hiervoor diverse netwerken in de land- en tuinbouw.

- Het bezoek aan de Grüne Woche stond in het teken van kennismaken met de nieuwe Minister van LNV en de ambtelijke top. De positie van de aardappel en de handel is voor het voetlicht gebracht.
- Via deelname aan de besturen van NAK (pootgoedkeuring), Branche Organisatie (BO) Akkerbouw (keten), VNO NCW (exportpositie), het pensioenfonds BPF-AVH (arbeid) en diverse andere colleges zoals de klankbordgroep Akkerbouw van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) wordt het handelsbelang van de leden ingebracht en bewaakt. NAO is tevens vertegenwoordigd in het Brexit-overleg van het ministerie van LNV. Ook in Brussel participeerden medewerkers actief in een aantal werkgroepen van de Europese koepel Europatat.
- Drie keer is door de NAO het Plantaardig Handelsoverleg gehouden met Plantum, GroentenFruithuis en Anthos om lobbyzaken uit te wisselen zoals Brexit, de NVWA en de nieuwe Plantgezondheidswetgeving. Er is een gesprek gevoerd met de Directeur-Generaal Agro & Natuur van het ministerie van LNV met name over de personele bezetting gezien het grote belang voor de exportsector van het markttoegangsteam, de NVWA en de ambassades. Tevens is 28 februari 2018 een gezamenlijk werkbezoek georganiseerd voor de hoogste baas van de NVWA, Rob van Lint.
- Regelmatig vond overleg plaats met de teelt via de pootgoed- en consumptiebestuurders van Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) en de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV). Dit overleg heeft als doel om het handelsbelang en teeltbelang zoveel mogelijk met elkaar te verbinden. Tevens is er een jaarlijks bestuurlijk overleg met de VAVI (Vereniging voor de Aardappel Verwerkende Industrie) gehouden.
- Tijdens de jaarvergadering van het Vlaamse proefcentrum voor de aardappelteelt is door de NAO een inleiding gehouden over samenwerking in de Nederlandse aardappelsector.
- De Fruit Logistica, de grootste AGF handelsbeurs ter wereld, is bezocht alsmede de Internationalen Berliner Kartoffelabend. Ook is regelmatig de door de Nederlandse Europarlementariërs georganiseerde landbouwborrel in Brussel bezocht.

Internationale markttoegang

De NAO kan direct, namens de aangesloten bedrijven, invloed uitoefenen op kansen en belemmeringen in de export van poot- en consumptieaardappelen. Doel is om de export met zo min mogelijk belemmeringen te laten plaatsvinden. Belangrijk hierbij is het contact met de NVWA, het Ministerie van EZ en de diverse ambassades.

- Twee keer is met het markttoegangsteam van het Ministerie van LNV gesproken over alle belangrijke zaken per exportland met aandacht voor zowel kansen als belemmeringen. Het betreft vaak minstens 20 landen waar extra aandacht nodig is.
- Door de NAO is inbreng gegeven aan het ministerie van LNV t.b.v. de herijking van de prioriteiten van het fytosanitaire beleid van het Derde Landen team. Met nadruk is gewezen op het belang van een flexibele inzet bij probleemsituaties. Verder is aandacht gevraagd voor het toenemende gebruik van laboratorium toetsen bij importkeuringen.
- Het afgelopen jaar is gewerkt aan een veelheid aan problemen met import, onder meer in Egypte, Pakistan, Kenya, Soedan, Koeweit, Palestijnse Gebieden, Tanzania, Marokko, China en Tunesië.
- Voor markttoegang miniknollen naar Canada heeft de NAO een Pest Risk Analysis opgesteld. De procedure voor miniknollen en in vitro Argentinië is dit jaar met succes afgerond. Voor pootgoed wordt gewerkt aan markttoegang in Guatemala en Panama.
- De onderhandelingen voor markttoegang consumptie in Mexico, India en Indonesië lopen, maar een positief eindresultaat zal naar verwachting nog enkele jaren duren.
- Er is meegewerkt aan bezoeken uit Ukraine, Tanzania, Brazilië en Cuba. Voor de Russische markt is er intensief gewerkt – gezien de eisen – aan het faciliteren van de export.
- De NAO is direct betrokken bij de Task Force Brexit van VNO-NCW en brengt via de aparte werkgroep Landbouw het ledenbelang in. Tevens zijn contacten gelegd met relevante partners in het Verenigd Koninkrijk zoals de Nederlandse ambassade, Defra en de British Potato Trade Association (BPTA)

Markt en keten

De NAO treedt namens de leden actief op bij verschillende markt- en ketenvraagstukken. Doel is om de positie van de handel en de gehele keten te versterken. Maar ook om de leden en, indien gewenst, andere ketenpartijen te informeren.

- Samen met de VAVI en Landbouwbeurs Noord en Centraal Nederland (LNCN) is het – na een lange voorbereiding – gelukt om met ingang van november 2017 een landelijke notering voor aardappels te introduceren onder de naam PotatoNL. De NAO ondersteunde tevens de voorbereidende werkgroep, ontwikkelde en beheert de website en is lid van de stuurgroep.
- Tot juli 2017 is wekelijks de noteringscommissie gefaciliteerd om te komen tot de Rotterdamse aardappelnotering. Vanaf november 2017 is de beurs Rotterdam – i.v.m. PotatoNL – gestopt. Periodiek worden marktstatistieken over export en import van poot- en consumptieaardappelen verzameld en gepubliceerd.
- Na de succesvolle promotiecampagne Power to the Pieper is er vanuit een ledenwerkgroep een plan gemaakt voor een vervolg en dat is door steun van ruim 30 bedrijven in korte tijd gelukt. Inmiddels krijgt deze campagne 2018-2020 een nadere invulling.
- Op vaste tijden vond controle plaats bij deelnemers op de NAO Hygiëncode (HACCP in combinatie met GMP) en het PCC Hygiëneprotocol.
- Na overleg in de werkgroep Handelsvoorwaarden (bestaande uit vertegenwoordigers van LTO, VAVI en NAO) is er een aanpassing gepleegd in de Algemene Handelsvoorwaarden Pootgoed (AHP). Dit leidt tot een beter draagvlak en daarmee brede toepassing van de handelsvoorwaarden.
- Inbreng is gegeven in de Europese Werkgroep RUCIP. Deze Europese werkgroep werkt aan een modernisering van de RUCIP.
- De Nederlandse overheid vraagt de NAO veelvuldig mee te denken aan het vormgeven van internationale aardappelprojecten. Dit speelt onder meer in Nigeria, China, Bangladesh, Tanzania, Uganda, Burundi, Kenya, Irak, Iran, Pakistan en Ukraine. Uiteindelijk zorgen deze projecten voor het vergroten van de afzetmarkt. Daarnaast levert de Nederlandse aardappel sector op deze wijze haar bijdrage aan de wereld voedselvoorziening en andere maatschappelijke doelen, zoals door de VN omschreven in de Sustainable Development Goals.

Fyto en Kwaliteitszaken

De NAO ziet een groot belang in een sterk en transparant Fyto- en kwaliteitsbeleid. Dat versterkt de Nederlandse positie in de internationale aardappelsector. Het belang van de aardappelhandel staat steeds voorop, maar er is een nauwe samenwerking met de gehele keten.

- De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport keurde in augustus 2017 de nieuwe Hygiëncode voor ongeschilde (zoete) aardappelen goed. De reikwijdte van de code is uit-

- gebreed met zoete aardappelen. De code is tevens van toepassing verklaard op was-, klei-, zout- en sorteerbedrijven.
- Input is gegeven voor de Codex Alimentarius. India wil deze uitbreiden met kwaliteitsnormen voor consumptie-aardappelen. NAO bracht via LNV in te pleiten voor minimale kwaliteitsnormen om te voorkomen dat een belemmering ontstaat in de handel voor consumptieaardappelen. NAO pleitte nadrukkelijk voor een goede aansluiting bij de kwaliteitsnormen van UNECE.
- Er is deelgenomen aan een Europese High Level Conferentie over de acceptatie van moderne biotechnologie (o.a. CrisPR-cas technieken). Dit is een belangrijk thema voor de veredelingsbedrijven.
- In BO Akkerbouw verband heeft de NAO mede het actieplan Plantgezondheid helpen opstellen. Dit plan omvat een ketenbrede aanpak om de uitdagingen van de akkerbouw t.a.v. plantgezondheid actief op te pakken en er ook over te communiceren met maatschappij en politiek.
- Samen met LTO is een sanctiebeleid voor het juist toepassen van het PCC Hygiëneprotocol van gecertificeerde telers en bewerkers ingevoerd.
- Leden konden gebruik maken van een collectief contract met Eurofins Agro (voorheen BLGG) voor perceelbemonstering op *Meloidogyne chitwoodi*.
- Input is gegeven in de werkgroepen ‘experts’ en ‘fyto-sanitaire preventie’. Deze werkgroepen bestaan uit vertegenwoordigers van een aantal brancheorganisaties, keuringsdiensten en NVWA. Zij werken aan een gedragscode voor fyto-sanitaire preventie. Het doel is dat telers die zich houden aan de gedragscode aanspraak kunnen maken op een vergoeding bij de vondst van een nieuw en onbekend Q-organisme.
- Secretariële en beleidsmatige ondersteuning is gegeven aan de PCC Werkgroep ‘Kistenreinigers’. De werkgroep dient als klankbordgroep voor de ontwikkeling van een protocol om kistenreinigers- en middelen te beoordelen op hun werkzaamheid tegen ringrot.
- De PCC heeft een richtlijn AM opgesteld voor NAK- en ATR-pootaardappeltelers. De richtlijn geeft de telers adviezen om verspreiding van virulente AM te beperken. NAO-leden willen tijd willen om nieuwe resistente en tolerante rassen te kunnen ontwikkelen tegen virulente AM. NAO had zitting in de begeleidingscommissie van Stichting Milieukeur. NAO pleitte voor gewasgerichte certificering in plaats van bedrijfs-certificering.

Onderzoek en innovatie

Door het wegvallen van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie (PBO) is door de NAO een eigen netwerk via de Stichting NAO Projecten opgezet voor het initiëren van onderzoek. De behoefte van de aangesloten leden staat daarbij voorop. Indien gewenst wordt er actief een verband gelegd met onder meer de Topsector en de BO Akkerbouw.

- Het Ketenproject Verbetering Pootgoedkwaliteit – gestart in 2016 vanuit een groep bedrijven – wordt door de NAO

Resultaat telt 2017/2018

samen met de VAVI gefaciliteerd. Ook is er met Belgapom een afstemmingsoverleg geweest. Het tweede jaar –van dit driejarige project - is van start gegaan

- De projecten 'Ontwikkeling AM-tolerantietoets' en 'Onderzoek naar virulente Chitwoodi-populaties (Melovir)' startte in 2017. BO Akkerbouw ondersteunt dit onderzoek.
- Andere projecten die werden gefaciliteerd zijn 'Erwinia-onderzoek', 'Melo-resist' en 'Optimaliseren klimaat koelcontainers' Een in kind bijdrage wordt geleverd aan 'E-pieper'.
- Voor een goede afstemming van het Erwinia-onderzoek van de Stichting NAO Projecten en het toekomstige Erwinia-onderzoek van BO, organiseerde de NAO afstemmingsbijeenkomsten.
- NAO is adviseur van de stuurgroepen van de Plannen van Aanpak van Erwinia en Chitwoodi. De stuurgroepen zijn verantwoordelijk voor de besteding van het onderzoeksgeld van de Brancheorganisatie Akkerbouw voor Erwinia- en Chitwoodi-Projecten.
- Het project Holland Innovative Potato (HIP) wordt door de NAO samen met de VAVI gefaciliteerd. Het betreft een groep bedrijven uit de aardappelketen die – gesteund door het Ministerie van LNV – een groot aardappel-researchproject opzetten. Inmiddels is er een vereniging HIP opgericht en is de eerste openbare call t.w.v. €4,5 miljoen voor onderzoeksprojecten vanuit de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) van start gegaan.
- Mede op verzoek van de NAO heeft de BO Akkerbouw een bijeenkomst gehouden met alle regionale aardappel-netwerken om elkaar te informeren over de activiteiten en om overlap in onderzoek te voorkomen.
- De NAO heeft – gezien ook het belang voor de akkerbouwketen - actief meegewerkt aan het uitgevoerd krijgen van collectief teeltonderzoek middels een door een Verbindend Verklaring van de overheid in te stellen teeltheffing. In het najaar van 2018 wordt deze daadwerkelijk geïnd.
- Op verzoek van de WUR is er door de NAO deelgenomen aan een wetenschappelijke Review Committee om de kwaliteit en de impact van de Plant Sciences Group (9 business-units) te onderzoeken en te rapporteren aan de Raad van Bestuur WUR en het ministerie van LNV.
- Input is ingegeven in een klankbordgroep 'klimaat' van de Topsector Agri & Food. 'Klimaat' maakt onderdeel uit van de call van de Topsector. In deze call roept de Topsector het bedrijfsleven op om onderzoeksideeën voor Publiek-Private samenwerking in te dienen. Bij akkoord verstrekt de Topsector subsidie aan het idee.

Opleidingen, expertises en ledenbezoek

De NAO verzorgt op basis van de behoefte van de leden diverse opleidingen. Voordeel is de specifieke en praktijkgerichte insteek rondom de aardappel, maar ook het brede netwerk. Interne deskundigheid wordt ingeschakeld voor individuele zaken zoals bijvoorbeeld ledenbezoek en expertises.

- De Aardappel Studie Centrum (ASC) Kadercursus (dertig deelnemers), en keurmeester cursus zijn georganiseerd en begeleid. Het gevarieerde programma van deze cursussen wordt jaarlijks aan de ontwikkelingen in de praktijk aangepast. Zo zijn dit jaar in de ASC cursus de onderwerpen New Breeding Techniques en True Potato Seed opgenomen.
- Verdeeld over het jaar zijn tientallen ledenbezoeken afgelegd en ook vele vragen beantwoord. Tevens is een aantal expertises verricht.
- Voor N&S Quality Consultants, Proeftuin voor de Aardappelteelt (België), Wageningen Universiteit & Research en het Belgische Inagro zijn op maat gemaakte aardappelcursussen gehouden.
- Er zijn diverse leden bezocht mede ook n.a.v. openingen, jubilea etc. Maar bijv. ook tijdens de aardappel rassendagen.

Communicatie en sector pr

Voor een branchevereniging bestaat het gezegde 'geen bericht, goed bericht' niet. De NAO informeert de leden actief over aardappelzaken en de eigen activiteiten. Ook wordt er zo nodig breder gecommuniceerd met de aardappelketen en daarbuiten.

- Dagelijks wordt er aardappelnieuws voor de leden verzameld en verspreid via de e-mailservice Dagelijkse Berichten. Tevens verschijnt er iedere twee weken de nieuwsbrief Spotlights met activiteiten en resultaten van de NAO. Ook de exportmededelingen zijn naar de leden gestuurd.
- Maandelijks schrijft de directeur van de NAO een column in Aardappelwereld Magazine.
- Op 5 mei 2017 is er vanuit het promotieproject een grote Piepermaaltijd – een ter plekke gemaakte aardappelcurry - aangeboden aan de bezoekers op het museumplein. Deze zgn. vrijheidsmaaltijden waren op 80 plaatsen verdeeld over de stad. Met 2000 maaltijden was de aardappelmaaltijd de grootste.
- De NAO werkt aan een collectieve stand op Potato Europe 2018. Leden en andere belangstellenden zijn geïnformeerd over de mogelijkheid om een stand op deze collectieve inzending te huren. Met LNV is contact over medefinanciering en een netwerkbijeenkomst. Dit ter promotie van de Nederlandse poot- en consumptieaardappel. Samen met Aardappelwereld Magazine is via het Agro Food Cluster te Emmeloord actief meegewerkt aan het bidbook om het World Potato Congress 2021 in Nederland te organiseren. Helaas is – met de keuze voor Ierland - het niet gelukt om het congres naar Nederland te halen.
- De NAO is actief betrokken bij de organisatie van de Dag van de Akkerbouw, die dit jaar op 19 juni plaats vindt.